Cijfers

In Groningen zit de jeugdcriminaliteit in de lift. Wat is er aan de hand?

Het platteland lijkt een inhaalslag te maken als het aankomt op criminaliteit door jongeren. 'We zien steeds vaker excessief geweld zoals kopschoppen.'

ANP / ANP

Bert Nijmeijer
correspondent Groningen
20 februari 2026, 22:00

Bewaren Delen

Er is wat geks aan de hand met de cijfers over jeugdcriminaliteit in Noord-Nederland. Of liever met de relatie tussen die cijfers en de werkelijkheid. De cijfers dalen al jaren, terwijl de Rechtbank Noord-Nederland vorig jaar en dit jaar juist fors meer jeugdstrafrechtzaken behandelt.

Advertentie

Hoe haal ik meer rendement uit mijn zonnepanelen?

Eneco verlicht vragen van ondernemers over energie. Onze experts bieden advies en oplossingen.

Advertentie van: Eneco Zakel...

Meer informatie

Wilt u elke dag de Middagnieuwsbrief van Trouw ontvangen via e-mail?

E-mail

Verstuur

Een deel van de jeugdcriminaliteit is niet in beeld, zegt universitair docent jeugdstrafrecht Ester Post donderdag in Groningen, op een avond van de 'Publieksacademie voor de Rechtspraak' op de rechtenfaculteit van de Groningse universiteit.

Dat het vanavond over jeugdcriminaliteit gaat is niet toevallig. Jeugdofficier van justitie Jeanette Westerhof en Simone Zwarts, een in jeugdstrafrecht gespecialiseerde rechter, hebben het aanmerkelijk drukker gekregen, vertellen ze voor een collegezaal die voornamelijk is gevuld met rechtenstudenten en professionals uit de 'keten' van jeugdhulp.

Tien keer vaker

Als je het de jongeren zelf vraagt, zeggen ze tien keer vaker bij een misdrijf betrokken te zijn geweest dan wat de politie registreert, zegt Ester Post, wijzend naar een videoscherm met tabellen en grafieken. Bovendien: "De cijfers zeggen niet direct iets over de ernst van de delicten. Het is niet bekend hoeveel delicten online worden gepleegd. Van veel misdrijven wordt geen aangifte gedaan."

Het jeugdstrafrecht vindt doorgaans achter gesloten deuren plaats, zegt jeugdofficier Jeanette Westerhof in haar bijdrage. Het is niet haar gewoonte om de publiciteit te zoeken, maar deze keer is het echt nodig. "De afgelopen drie jaar, sinds corona, zien we een stijging van de aantallen jeugdstrafzaken, en vorig jaar zelfs een steile stijging."

In 2025 behandelde de Rechtbank Noord-Nederland 11 procent meer jeugdstrafzaken dan in 2024. De meeste verdachten zijn 16 of 17, maar ook de groep 13- tot 15-jarige verdachten groeit. Er is bijna 25 procent vaker besloten om een kind langer in voorarrest te houden en sinds 2020 is het aantal jeugdzaken dat bij de meervoudige strafkamer terechtkomt, die de ernstiger misdrijven behandelt, bijna verdubbeld.

Inhaalslag

Minstens zo opvallend is dat Noord-Nederland, en meer in het algemeen het platteland, op het gebied van jeugdcriminaliteit bezig is met een inhaalslag ten opzichte van de Randstad. Op een kaart van Nederland kleuren Noord- en Oost-Groningen en oostelijk Drenthe net als de steden in het Westen blauw tot donkerblauw, wat betekent dat er procentueel inmiddels evenveel jongeren van een misdrijf worden verdacht.

Advertentie

Verdachten tot 23 jaar, de leeftijd tot waarop het jeugdstrafrecht kan worden toegepast, worden voornamelijk verdacht van 'vermogensdelicten', zegt Westerhof: winkeldiefstal, straatroven, overvallen op tankstations, winkels en huishoudens. Ook komen veel jonge verdachten van geweldsmisdrijven voor de rechter: vechtpartijen, tussen groepen of van een groep tegen één. "We zien steeds vaker excessief geweld zoals kopschoppen, en er worden steeds vaker wapens gebruikt. Messen, maar ook vuurwapens."

Eerder deze week publiceerden het Sociaal Planbureau Groningen en het Trendbureau Drenthe onderzoeksresultaten waaruit bleek dat vier op de tien scholieren in die provincies leeftijdgenoten kennen die online voor criminele klussen zijn geronseld. Die verschuiving van jeugdcriminaliteit naar de voor het Openbaar Ministerie, de politie en 'de keten' grotendeels verborgen wereld van Snapchat en Telegram ziet Westerhof ook.

Dure kleding, meerdere telefoons

Voor criminelen handige en voor de wet lastige eigenschappen van Snapchat zijn dat het sociaal verkeer in besloten groepen plaatsvindt en berichten na een dag worden gewist. Het internet is een oneindige wervings- en selectievijver voor criminelen en biedt jongeren veel makkelijker dan vroeger toegang tot wapens, drugs en 'zorgelijk gedachtegoed'. "Foute keuzes beginnen steeds vaker op internet."

Advertentie

Als straatcoach in de noordelijke stadswijken van Groningen ziet Mark Pot het geweld verharden, zegt hij in een panelgesprek. "Vuurwapens, messen, groepsgevechten, twintig tegen twintig, tien tegen één." Die vechtpartijen houden nooit op, zegt Pot. "Groepen houden de score bij. Het staat 3-1 voor hen. We moeten wat doen."

Een signaal dat een jongere het verkeerde pad op gaat is als die ineens dure kleren draagt zonder dat het werk of de ouders voor te hebben, met meerdere telefoons rondloopt of verschillende, snel te verwisselen trainingspakken draagt, zegt hij.

Zelf zat Pot op zijn veertiende al eens voor de jeugdrechter, vertelt hij. Een geval bedreiging met een nepvuurwapen, inclusief geweld. Hij werd vrijgesproken. "Een foutje van de rechter", zegt hij, tot plezier van de zaal. Hij deed 'boevendingetjes', "maakte niet altijd de juiste keuzes" en raakte in Amsterdam-Zuidoost betrokken bij criminele rappers van wie er één nu achttien jaar vastzit voor een liquidatie, voordat een besef dat dit niet was wat hij wilde en het geluk van betrokken ouders hem naar de veilige haven van een opleiding *social work* aan de Groningse Hanzehogeschool brachten.

Het internet is overal, en verleidingen ook, zegt Jeanette Westerhof. De middelen van preventie en handhaving zijn kleinschalig en vaak ouderwets: gesprekken op de basisschool, aan de keukentafel, met ouders, broertjes en zusjes, neefjes en nichtjes. "Kinderen hebben een enorme uitdaging om zich staande te houden op internet. Dat wordt echt onderschat."

Lees ook:

Voor vier op de tien scholieren uit Groningen en Drenthe komt georganiseerde criminaliteit dichtbij

Via Snapchat is een jongere zo geronseld voor een crimineel klusje, zien scholieren. En eenmaal actief durven ze zo vaak niet meer te stoppen.

Help ons door uw ervaring te delen:
Feedback geven

Advertentie

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten

Algemeen
Over ons
Opiniestuk insturen
Privacystatement
Abonnementsvoorwaarden
Gebruiksvoorwaarden
Toegankelijkheidsverklaring
Cookiebeleid
Privacy-instellingen
Auteursrecht
Colofon

Service
Klantenservice
Bezorgklacht indienen
Bezorging pauzeren
Bezorging wijzigen
(Bezorg)adres wijzigen
Adverteren
Losse verkoop
Zakelijk abonnement

Meer Trouw
Abonneren
Nieuwsbrieven
Krant
Webwinkel
RSS-feeds
Facebook
LinkedIn
Bluesky
Instagram
Android apps
iOS apps

Navigeer
Columnisten
Recensies
Archief

Op alle verhalen van Trouw rust uiteraard copyright. Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@trouw.nl.

Trouw is onderdeel van DPG Media.

KvK Nummer: 34172906 | BTW Nummer: NL810828662B01

© 2026 DPG Media B.V. Alle rechten voorbehouden